

3. The Global Gender Gap Report. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2020.pdf

4. Гендерна рівність та відповідь на домашнє насильство у приватному секторі в Україні: заклик до дій. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/maket_u.pdf

5. Як великий, середній та малий бізнес виграє від політики рівності та запобігання домашньому насильству. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pubpdf/Gender_brochure_200x200_16_01_19.pdf

Орлов О., викладач
РДГУ, Рівне, Україна

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ

Вступ. На сучасному етапі розвитку ринкової економіки в Україні дедалі більшої ваги набуває соціальна відповідальність бізнесу. Як зазначає український вчений О. М. Головінов ідеї соціальної відповідальності безпосередньо пов'язані з необхідністю забезпечення сталого розвитку, досягнення балансу інтересів між корпоративними, державними і громадськими інтересами [1,с.188]. Соціальна відповідальність бізнесу як соціально-економічне явище стає вельми актуальним на початку 1990-х рр. Відправним пунктом можна вважати звернення президента Європейської комісії Жака Делора до бізнесу для вирішення структурних проблем безробіття, реструктуризації та соціальної ізоляції. Як зазначає український науковець А. Хімченко процеси трансформації економіки України в ринкову призвели до того, що поряд із економічними чинниками все більшу роль у забезпеченні конкурентоздатності, досягненні високої продуктивності та прибутковості виробництва починають відігравати соціально-відповідальні функції, включення до їх компетенції питань підтримки соціальної інфраструктури корпорації, формування систем соціального, освітнього та психологічного забезпечення працівників, впровадження принципів етичної поведінки у відносинах з постачальниками та споживачами [2,с.168]. Ми можемо з цим твердженням погодитися, і лише додати що така зміна управлінських принципів обов'язково призведе не лише до зміни практичної управлінської діяльності об'єднання але і до зміни частки розподілу економічного прибутку, в сторону збільшення витрат на соціальну та екологічну складову діяльності бізнес об'єднання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями які пов'язані з соціальною відповідальністю бізнесу займаються як вітчизняні вчені, а саме: Г. Ф. Хоружий, А. М. Колот, І. П. Кудінова, О. Ф. Новікова, О. В. Панькова, Т. Р. Антошко та інші. На сьогоднішній день досить багато потужних вітчизняних компаній намагаються реалізувати концепцію соціальної відповідальності бізнесу мета якої полягає в досягненні власного сталого розвитку за рахунок трансформації зовнішнього і внутрішнього ділового середовища. Корпоративна соціальна відповідальність є найвищою ланкою у системі взаємодії із сукупним

економічним потенціалом та сукупним соціальним потенціалом. Відповідно до сучасних підходів до характеристики соціальної діяльності корпорацій, соціальна організація корпорації виступає як самостійна складова, що здійснює значний вплив на функціонування факторів виробництва та результати корпоративної діяльності [3]. Ефективна соціальна відповідальність корпорацій дає змогу забезпечити поступальне збільшення соціальних гарантій не лише своїм працівникам у короткостроковій перспективі, але і надає можливість сталого розвитку регіону не лише за рахунок податкових відрахувань але і за рахунок добровільних відрахувань на різноманітні регіональні соціальні програми. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність розробки регіональних концепцій сталого розвитку, які будуть враховувати чинник соціальної відповідальності корпорацій, особливо теоретичні і практичні аспекти управління таким розвитком. Зважаючи на те, що соціальна відповідальність бізнесу пов'язана з високими витратами, доступна вона в даний час виключно великим компаніям. Як приклад успішної соціальної корпоративної відповідальності в Україні ми можемо віднести показник середньої заробітної плати на комбінатах Корпорації «ІСД», який на 360 – 420% вищий за мінімальну заробітну плату в Україні. Враховуючи кількість співробітників – 40 тис. осіб, соціальне управління корпорації сприяє поліпшенню добробуту її працівників та збільшенню середнього класу в країні [4, с.283]. В Україні соціальна відповідальність бізнесу має різні форми, залежно від положення підприємства на ринку, рівня конкуренції, характеру взаємин з органами державної та місцевої влади, наявності передвибірчої компанії та ін. Перша форма носить класичний характер, що пов'язано з політикою підприємства щодо реалізації повноцінного соціального партнерства. Друга форма соціальної відповідальності бізнесу може бути пов'язана з отриманням натомість від держави певних привілеїв, можливість розробки та видобутку корисних копалин, надання вигідного державного замовлення. Закріплення за компанією сукупності елементів соціальної відповідальності передбачає витрати ресурсів на здійснення цих функцій і відтворення відповідних соціальних статусів, що веде до отримання певних вигод, у тому числі корисних ефектів. Третя форма носить, більшою мірою, примусовий характер, коли соціальна відповідальність є проявом обов'язкової благодійності. Держава фактично змушує підприємства займатися такого роду діяльністю. Четверта форма соціальної відповідальності зустрічається на містоутворюючих підприємствах. Враховуючи особливості діяльності таких підприємств, бізнес змушений брати на себе неспецифічні для себе соціальні функції. Містоутворюючі підприємства змушені бути соціально відповідальними для безперебійної роботи підприємств, вирішення господарських проблем міста, головним чином через самоусунення держави від вирішення даних проблем [1, с.189]. Інститут соціальної відповідальності в Україні, переважно має неформальний характер, так як відсутня повноцінна законодавча база.

Висновки та пропозиції. Підводячи підсумки слід зауважити, що процес соціальної відповідальності бізнесу в Україні перебуває в стадії формування, існує необхідність в об'єднанні зусиль бізнес – спільноти, держави та

громадянського суспільства з метою розробки чітких правил, які враховували б інтереси як бізнесу так і суспільства в цілому.

Використана література:

1. Головінов О. М. Соціальна відповідальність бізнесу: українські реалії та проблеми / О. М. Головінов / Економічний вісник Донбасу № 2 (36), 2014. – С.188.
2. Хімченко А. Соціальні та економічні аспекти функціонування корпорацій / А. Хімченко / Вісник економічної науки України. - 2012/№2. – С.168.
3. Шаповал В.М., Головкова Л.С. Розвиток системи соціального управління акціонерних товариств / В.М. Шаповал, Л.С. Головкова // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=410>;
4. Зінченко О. І., Хімченко А. М. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: сучасні реалії та перспективи розвитку / Зінченко О. І., Хімченко А. М. / Бізнес Інформ . – 2013№4. – С.283.

Остряніна С., к.е.н., доцент,
Анікін С., магістрант спеціальності 073м «Менеджмент»,
ВНЗ Укоопспілки «ПУЕТ», м. Полтава, Україна

**СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ- ІНСТРУМЕНТ
ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

Набуває поширення діяльність підприємств, спрямована на зниження соціальної напруженості, поліпшення якості життя населення, захист навколишнього середовища, участь у подоланні соціальних проблем місцевого співтовариства. Це свідчить про зростання значущості соціальної відповідальності при формуванні стратегічних інтересів бізнесу. Саме соціальна відповідальність у сучасних умовах визначає конкурентоспроможність як окремого підприємства, так і великих корпорацій.

Визначною стала публікація статті Нобелівського лауреата, видатного економіста М. Фрідмена «Соціальна відповідальність бізнесу», в якій автор зазначав, що єдиним соціальним зобов'язанням бізнесу є примноження прибутку з дотриманням правил конкуренції. [5, с. 37-38]

Не залишились осторонь цього загальносвітового тренду й українські компанії. У найбільш успішних з них розвиток соціальної відповідальності у цілому узгоджується зі світовою тенденцією поступової інтеграції принципів соціальної відповідальності в корпоративну політику, стратегію зростання соціальних інвестицій, що відповідає інтересам як організацій, так і суб'єктів зовнішнього середовища.

Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) у компаніях на Заході уже давно стала загально прийнятим явищем, проте в Україні роботодавців, які рівняються на світові стандарти, не так багато. У зв'язку з цим видавнича група “Картель” створила список з 20 найбільш відповідальних компаній в нашій країні та представила їх широкому загалу.

У двадцятку кращих соціально-відповідальних представників бізнесу